

België - Belgique
P.B.
ANTWERPEN X
8/5465

De Rietvink

Jaargang 21 - nr. 1 - januari - februari - maart 2014

JUBILEUMNUMMER !

V.u.: Bert Andries,
Boomkensstraat 20,
2531 Vremde

Deze nieuwsbrief
verschijnt driemaandelijks
Afgiftekantoor Antwerpen X
Erkenningsnummer P2A8633

natuurpunt
Land van Reyen

3. Voorzet
4. 90.000ste lid gevierd
5. Een champignon met toverkracht
6. Uitnodiging 20 jaar afdeling Land van Reyen
8. Winterwandelingen
10. Nieuw vijfsterren bijenhotel Lint
12. Paddenoverzet in Lint
13. Foto's
14. Wit Zandoogje
15. Ankona-ontmoetingsdag
16. Brandweer in de Molenbeekvallei
17. Kalender
18. Tweeling in de Molenbeekvallei
24. Inspraakperiode plan-MER
25. Verbindingsweg of landschap Gasthuishoeven?
27. Nieuwe amfibiepoel in de Molenbeekvallei
30. Verrassende landschapswandeling Boechout
32. Kauwen kijken
33. Trektellingen op telpost 'De Zigeuner'
35. Boechout wandelt

**KRUIP
IN JE
PEN!**

blz.24

Uitnodiging Feest!

blz.6 & 7

✍ **‘De dromen van vandaag zijn het materiaal van de wereld van morgen’** (Peter Gabriel)

Natuurpunt Land van Reyen bestaat dit jaar 20 jaar, dat wisten jullie ondertussen al. Het eerste luik van de viering is achter de rug met de vertoning van de film *De Nieuwe Wildernis* in een tot de nok gevulde Mark Liebrechtsschouwburg. De film werd door de aanwezigen op enthousiast applaus onthaald. Ook mijn toespraak kon op heel wat bijval rekenen, waarvoor dank overigens. Voor wie er niet bij kon zijn, herhaal ik graag nog even onze dromen en ambities voor de volgende 20 jaar.

Vooreerst nog even stellen dat er één zekerheid is: zonder Natuurpunt Land van Reyen zouden Mortsel, Lint en Boechout-Vremde er heel anders uitzien. Er zou vooral heel wat minder natuur en open ruimte zijn. Terugblikken op onze verwezenlijkingen in de voorbije 20 jaar doen we tijdens het tweede luik van onze jubileumviering op zaterdag 15 februari in Theater Vooruit in Boechout. Het programma hiervan vind je verderop in deze *De Rietvink*. Dat dit feest een aanrader is, hoef ik er niet bij te vertellen.

Na 20 jaar blikken we even vooruit naar de volgende 20 jaar. Hoe zou onze regio er uitzien in 2033? De luchthaven van Deurne haalt haar 100-ste verjaardag niet (in 2023). Via een euthanasiewet voor stervende luchthavens wordt ze gesloten wegens gebrek aan passagiers, te vieslatend, te milieubelastend, de concurrentie van Zaventem via het diabolospoor, enz. ... De 150 hectare van het luchthaventerrein worden parkgebied. Ondertussen heeft Natuurpunt ook het gebied tussen Klein-Zwitserland en het luchthaventerrein, of beter gezegd park, in beheer zodat er een grote eenheid natuur ontstaat. De tunnel aan de Krijgsbaan, die minister Crevits nu zo vlijtig aan het bouwen is, doet dienst als luxe-ecobrug. Reeën, vossen, egels, bunzings, ... kunnen zo van het park luchthaven ongestoord en veilig de Krijgsbaan oversteken naar de prachtige open ruimte van de Koude Beekvallei en terug. De natuurwaarden in deze vallei, die doorloopt van Borsbeek over Boechout naar Mortsel en Hove zijn ondertussen hersteld. Er is een eco/fietstunnel onder de Provinciesteenweg ter hoogte van de Koude Beek. Er ontstaat zo een nog groter aaneengesloten natuur/parkgebied waar de omwonenden kunnen genieten van de rust, het landschap en de

natuur. De beleidsmensen hebben ingezien dat de R11bis en de verbindingsweg tussen Krijgsbaan en Provinciesteenweg de verkeersproblemen alleen maar groter maken. De plannen werden geschrapt.

De natuur- en open ruimteverbindingen vanuit de Koude beekvallei naar de Molenbeekvallei en de Boshoeck/Lachenenbeekvallei, die in het Ruimtelijk structuurplan Boechout voorzien zijn, werden ecologisch ingericht zodat tussen de verschillende natuurgebieden migratie van soorten mogelijk is. Tussen de Molenbeekvallei en de Boshoeck werd er een ecobrug gebouwd over de Provinciesteenweg. De door Natuurpunt beheerde oppervlakte in de Molenbeekvallei is verveelvoudigd zodat dit natuurgebied doorloopt tot aan de Kleine Nete. In de Boshoeck zijn de nodige kwaliteitsvolle natuurverbindingen ingericht tussen de verschillende Ferraribossen in VEN/Habitatrichtlijngebied. Natuurpunt beheert steeds meer van deze gebieden. Van het Boechoutse speelbos over de Melkkuip, langs de oude bossen, via de vallei van de Lachenenbeek werd zo de noodzakelijke natuurverbinding gecreëerd tot aan de Nete.

In alle valleien dient veel meer ruimte voor water (en dus natuur) voorzien te worden om de gevolgen van periodes van extreme regenval ten gevolge van de klimaatwijziging op te vangen. Met de steun van het Landschapspark Zuidrand werden in en tussen al deze natuurgebieden en valleien de nodige trage wegen voorzien om iedereen van het natuurschoon te laten genieten.

Onrealistisch? Als je ziet wat we de voorbije 20 jaar hebben verwezenlijkt in onze regio zijn deze ambities helemaal niet zo gek. ‘Dromen worden werkelijkheid voor hen die sterk genoeg zijn om erin te geloven’ (C. Wilson).

Geniet, samen met je dierbaren, van al het moois dat 2014 ons zal bieden. Geniet van de feestdagen. En... mogen je dromen werkelijkheid worden!

Bert Andries

Steeds meer jonge gezinnen zijn lid van Natuurpunt: 90.000ste lid gevierd

Tijdens de boomplantactie 24 november heeft Natuurpunt haar 90.000-ste lid verwelkomd. Nooit waren er meer gezinnen aangesloten bij onze Vlaamse natuurvereniging. “Met de verkiezingen in aantocht is dat een niet mis te verstaan signaal”, zei Chris Steenwegen, directeur van Natuurpunt. “De Vlaming is bezorgd om de natuur dicht bij huis.”

Het 90.000ste lid is Kim Theuns, een jonge moeder uit Deurne. “Door me aan te sluiten bij Natuurpunt hoop ik mijn steentje te kunnen bijdragen”, zei ze. Tijdens de plantactie van Bos voor ledereen in Lier werd ze natuurlijk in de bloemetjes gezet. “90.000 leden (gezinnen) is een nieuwe kaap is”, zei Chris Steenwegen, “maar voor ons is elk lid even belangrijk, want elk lid geeft ons meer gewicht om op het natuurbesluit te kunnen wegen.”

Klimaatverandering schudt mensen wakker

Heeft Natuurpunt haar top bereikt? “Dat denk ik niet”, zei Chris Steenwegen. “De klimaatverandering heeft veel mensen wakker geschud. Als we op de gevolgen willen anticiperen, dan hebben we de natuur daar heel erg hard voor nodig. We merken dat steeds meer mensen dat inzien. Het ledenaantal van Natuurpunt is de voorbije tien jaar verdubbeld en sinds november vorig jaar zijn er 4000 leden bijgekomen, een stijging van vijf procent. Intussen is niet alleen het ledenaantal gestegen, ook het profiel van de leden is veranderd: almaar meer jonge gezinnen sluiten zich aan”.

Op dit moment loopt de actie Leden Werven Leden die je vast wel interesseert.

Als je er in slaagt vrienden, familie of kennissen te overtuigen om ook lid te worden van Natuurpunt en je de inschrijving vòòr 16 januari 2014 kan bezorgen, maak je kans op tal van toffe prijzen, met als hoofdprijs een begeleide reis naar Extremadura.

Ken je iemand die interesse heeft om lid te worden? Misschien een vriend of vriendin waarmee je samen af en toe een natuurwandeling maakt? Het lidmaatschap (24 € per kalenderjaar geldt voor het ganse gezin). Neem dan vlug een kijkje op:

www.natuurpunt.be/ledenwervenleden en vul het formulier in.

Natuurpunt doet de rest!

Volg ons ook op facebook!

Jonge Toverchampignon, gevonden door Yves Joris

Een champignon met toverkracht

In de oude spoorwegberm in Wilrijk/Mortsel werd begin november een opmerkelijke champignon gevonden. Deze steenharde, forse paddenstoelen braken uit de grond en hadden nog heel wat aarde op hun hoed. Al gauw werd duidelijk dat het niets anders kon zijn dan de Toverchampignon, een soort waarvan zelfs bekend staat dat ze door beton heen kan breken. Beton is er genoeg hier voor de Toverchampignon, toch is het pas de tweede keer dat deze opmerkelijke soort in Vlaanderen wordt gezien.

Begin november werd de aandacht van Yves Joris getrokken door een groep forse zwammen op een berm tussen Wilrijk en Mortsel. Over deze 8 m hoge, honderd jaar oude berm liep het vroegere militaire ringspoor tussen de verschillende forten van de Brialmontgordel. Ongeveer 40 jaar geleden werden de treinsporen verwijderd en is deze berm geleidelijk aan opnieuw door de natuur ingenomen.

De forse zwammen met hun wijnrode, paarse tot donkerrode hoeden groeiden zowel alleen als in bundels en hadden allemaal een 'laagje aarde' op hun hoed. Helaas waren de eerst gevonden exemplaren niet meer zo vers, sommigen zagen zelfs al donkerrood van de ouderdom. Opvallend was dat de zwam onmiddellijk geel kleurde bij het doorsnijden. Na een hele zoektocht via verschillende determinatiewerken kwam de gelukkige vinder tot de conclusie dat dit de zeldzame Toverchampignon moest zijn. Alle kenmerken waren er, behalve de snelle omslag naar wijnrood en de opstaande beursrand. Toen wat later in de buurt één jong, vers exemplaar, werd gevonden, bleken beide kenmerken aanwezig en werd de determinatie bevestigd. De "Toverchampignon" kreeg zijn naam van de Nederlanders, die de soort in 1973 ontdekten als

"nieuw voor de wetenschap". Door de snelle geel- en daarna roodverkleuring deed de soort denken aan een "toverbol", het snoepgoed dat verschillende kleuren aanneemt van zodra je erop begint te zuigen.

Ondertussen is de Toverchampignon van verschillende plaatsen in Nederland bekend, maar in de buurlanden duikt hij slechts sporadisch op. Er is één waarneming bekend uit Nordrhein-Westfalen en de zwam dook sinds 2000 twee keer op in Engeland. De vondst in Wilrijk is pas de tweede voor Vlaanderen, nadat de soort in Schilde in 2005 voor het eerst is gezien.

In het Nederlands natuurbericht over de Toverchampignon lezen we dat de Nederlandse mycologen zich vragen stellen over de oorsprong van deze opmerkelijke soort. Door het grote aantal vindplaatsen rondom Amsterdam en de korte afstand tot Schiphol lijkt het mogelijk dat de soort door internationaal vliegtransport in Nederland terecht kwam. Deze veronderstelling wordt gesteund door het feit dat de Toverchampignon recent in een nieuw geslacht werd geplaatst (van *Agaricus* naar *Allopsalliota*), dat nauw verwant is aan een groep paddenstoelen uit Tropisch Afrika. Ook bij onze vondst is de invloed van het internationaal transport niet uitgesloten: het vliegveld van Deurne is slechts een kilometer verwijderd van de vindplaats en op de verhoogde berm heeft er vroeger civiel spoorverkeer plaatsgehad.

*Bron: Natuurbericht.be 13 december 2013
Tekst: Roosmarijn Steeman, Natuurpunt Studie en
Yves Joris, Paddenstoelenwerkgroep Mycoflora,
Natuurpunt Land van Reyen
Foto: Yves Joris*

Uitnodiging

Jubileumviering 20 jaar Natuurpunt Land van Reyen...

**Zaterdag 15 februari 2014 om 19u
in theater Vooruit te Boechout**

Op 23 november 2013 werd Natuurpunt Land van Reyen 20 jaar jong! We vierden dit reeds samen met vele onder jullie met de vertoning van de spectaculaire natuurfilm De Nieuwe Wildernis in een tot de nok gevulde Mark Liebrecht-schouwburg.

Op zaterdag 15 februari in theater Vooruit in Boechout tijdens een feesteditie van onze Algemene Ledenvergadering volgt de slotviering van ons jubileum. Graag nodigen we jullie en je gezin uit om dit unieke avondvullend programma samen met ons te beleven.

Programma:

- Ontvangst leden met verzorgde receptie en muzikale omlijsting
- Mogelijkheid om de genomineerde foto's van onze fotowedstrijd te bekijken in het foyer met een woordje uitleg van de jury. Jullie mogen zelf stemmen voor de publieksprijs.
- Voorstelling van www.waarnemingen.be van Natuurpunt met de mooiste foto's van waarnemingen in ons werkingsgebied door Annelies Jacobs
- Toespraak door Boechouts burgemeester Koen 'T Sijen
- Toespraak door algemeen directeur Natuurpunt Chris Steenwegen
- Huldiging
- Pauze met hapjes en drankjes, muzikale omlijsting en inzamelen stemmen voor de publieksprijs
- Film 20 jaar Natuurpunt Land van Reyen: unieke beelden uit 20 jaar afdelingswerking en mooie natuurbeelden uit onze natuurgebieden in de vier seizoenen.
Regie Freddy Bellis van "De kip en het ei"
- Proclamatie fotowedstrijd door de jury
- Slottoespraak door afdelingsvoorzitter Bert Andries en napraten bij een drankje
- **Gratis toegang vanaf 22u voor iedereen**
- Muziekoptreden van Octet in spe

Hoe inschrijven voor dit groot feest?

Enkel voor leden van Natuurpunt Land van Reyen en hun gezin.

8 euro per persoon.

Toegang, verzorgde hapjes, 2 drankjes en volledige avondprogramma inbegrepen.

Graag overschrijven van het gepaste bedrag op de afdelingsrekening
BE94 0001 0025 0914 ten laatste op 31 januari én een mailtje naar fred.vanhaverbeke@telenet.be of telefoontje naar Fred (03 321 66 15) om in te schrijven.

Wie correct en tijdig ingeschreven is, krijgt vóór 10/2 een mail of telefoontje van Fred ter bevestiging.

De plaatsen zijn beperkt. Snel inschrijven met vermelding lidnummer is de boodschap!

Adres: Sint-Bavoplein 17, 2530 Boechout
(tegenover de ingang van de kerk)
Parkeren: voor en achter de bibliotheek
Openbaar vervoer: bus 51
Info: Fred Vanhaverbeke,
fred.vanhaverbeke@telenet.be
Tel. 03 321 66 15

Winterwandelingen met Natuurpunt Land van Reyen

Ook in de winterperiode organiseert Natuurpunt Land van Reyen traditiegetrouw prachtige wandelingen met gidsen. Kom af en wandel mee door onze mooie natuur.

26 januari: door de Molenbeekvallei

Natuurpunt Land van Reyen nodigt iedereen uit voor een winterse landschapswandeling door de Molenbeekvallei. Een beetje anders dan onze traditionele gegidste wandelingen in het natuurgebied zelf. We maken een grotere tocht in en rond de vallei. Stevig doorstappen in hopelijk een mooi sneeuwlandschap onder een winterzonnetje. Onze gidsen leiden jullie graag door de prachtige open ruimten en het natuurschoon vlakbij het Vremdese dorpscentrum. In primeur tonen we jullie onze gloednieuwe educatieve steiger aan een poel. Aan de kijkhut houden we even halt voor een opwarmertje zodat jullie onze nieuwe amfibiepoel aldaar kunnen bewonderen. Nog een primeur, dus! Stevig waterdicht schoeisel en warme kledij noodzakelijk. Het traject is niet geschikt voor kinderwagens. Duur: ongeveer 2 uur. Bereikbaar met bus 51, halte Dorpsplaats.

Afspraak om 10 uur. Samenkomst aan de kerk van Vremde, Dorpsplaats.
Info: Jef Haverals, jef.haverals@skynet.be, 03 455 21 81

Ook kern Mortsel organiseert een mooie winterwandeling

16 februari in Mortsel

We vertrekken gezamenlijk aan Hoeve Dieseghem om 12 uur en nemen, net zoals vorig jaar bus 140; dit keer richting Borsbeek. Daar verzamelen we aan de halte "kerkhof". We verkennen de Koude Beek aan de Brouwershoek, en vervolgens dan onze weg, richting Mortsel. We voegen het woord bij de daad en genieten van het mooie en lyrische gedicht in vijf strofes "Watermuziek", gecomponeerd door Marc Tritsmans en dat verschenen is in de poëziebundel "Studie van de schaduw". Het gedicht werd zichtbaar gemaakt in het landschap op stalen panelen van cortenstaal door Geert de Kockere. We verpozen langs de beek; en wandelen verder langs de fortgracht. Bij het verlaten van het fort, ontdekken we het open ruimtegebied tussen Borsbeek en Mortsel. Rond rond 16 uur worden we terug aan de Hoeve verwacht. Daar is het Natuurpuntcafé open voor een kopje koffie of thee om ons op te warmen. Een winterwandeling is telkens een verrassing: ten eerste, omwille van het onvoorspelbare weer. Licht er sneeuw? Schijnt de zon? Is het koud of net iets warmer dan gewend? Ten tweede, omwille van ontdekkingen en toevallige passanten in de natuur: zien we daar een konijntje of zit er een haasje in het veld? Welke roofvogel is hier aan het jagen? Breng dus zeker verrekijker mee en kijk goed uit je doppen!

Afspraak: 12 uur aan Hoeve Dieseghem, Wouter Volcaertsstraat 44, Mortsel.
Vlot bereikbaar met bus 50, 51 en 52 of tram 15.
Info: Inge Goossens, g.inge@scarlet.be

23 februari inventarisatie-wandeling in het Babbelkroonbos

Voorjaarswandeling met inventarisatie van de voorjaarsplanten in het Babbelkroonbos. Kom mee de prachtige en grote sneeuwklokjes-tapijten bewonderen, natuurlijk ook in het door Natuurpunt recent aangekocht perceel. Ook andere voorjaarsplanten steken hun kopjes weer boven.

En wie weet spotten we zoals vorig jaar weer reeën. Voorkennis is niet nodig, enkel gezonde interesse in voorjaarsplanten. Gids Johan Asselberghs vertelt er alles over en beantwoordt graag al je vragen.

Afspraak: 14 uur aan ingang van het bos, Hoog-lachenen 71, Lier. Einde rond 17 uur. Het traject is niet geschikt voor kinderwagens. Zeker waterdicht schoesel voorzien.

Info: Mieke Van den Bergh, miekevandenbergh@hotmail.com
Tekst en foto's: Bert Andries, Inge Goossens en Marita Van der Gucht

Vogels op bezoek tijdens Het Grote Vogelweekend

De koude winterdagen zijn weer daar. Tijd om de vogels in onze tuin te helpen met zelfgemaakte vetbollen, lekkere nootjes of een geschilde appel. Zo ben je verzekerd van heel wat vogelgekwetter tijdens Het Grote Vogelweekend op 1 en 2 februari. Tel de mezen, mussen en lijsters in je tuin en geef je resultaten online door. Op 30 en 31 januari kunnen ook scholen hun schoolpleinvogels doorgeven via de telling voor scholen.

Zo'n 14.000 deelnemers telden in 2013 meer dan 518.800 vogels in hun tuin. Een absoluut record! Merels en kool- en pimpelmezen blijven de klassieke bezoekers van onze tuinen. Toch prijkte de vink bovenaan de top 10 tijdens de telling van 2013. Door de strenge winter kwamen zij talrijker dan voorheen naar onze voederplaatsen.

Met deze massale tuinvogeltelling schets je samen met duizenden andere tellers een beeld van de vogelrijkdom in onze tuinen en hoe we de vogels het beste helpen tijdens de koude winterdagen.

Surf nu naar www.vogelweekend.be en ontdek hoe je je tuin kan voorbereiden op Het Grote Vogelweekend. Succes!

Doe je mee op 1 & 2 februari?
www.vogelweekend.be

Nieuw vijfsterren bijenhotel in Lint!

Er is lang en bijzonder intensief aan gewerkt, maar het resultaat mag er zijn! Op de splinternieuwe vlinderweide aan het Lerenveld is een heus vijfsterren bijenhotel gebouwd, een kunstwerk dat geen gelijke kent in de wijde omgeving.

Eén en ander kwam tot stand met de gewaardeerde kennisoverdracht van de “Geert Hoste” bij Natuurpunt, in de persoon van entertainer én vakman Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie, die de talrijk opgekomen geïnteresseerden eerst uitvoerig inwijdde in de geheimen van het solitaire bijenleven. (zie kaderstukje) Op basis van de opgedane kennis togen de vaklui vervolgens aan het werk: Johan als professioneel timmerman, Hans en Gie met werkgroep Lint als verzamelaars van allerlei materiaal dat voor de bouw van het hotel in aanmerking kwam.

Het resultaat van die maandenlange voorbereidingen werd zeer deskundig uitgesteld op de vlinderweide op zaterdag 9 november, een zeldzame zonnedag midden in een regenperiode. Het geraamte, - zeg maar de ruwbouw van het hotel - was vooraf reeds gemonteerd en stevig verankerd midden op de vlinderweide, zoals het hoort zuidoost georiënteerd. Aan de zeer talrijk opgekomen vrijwillige bouwers om de verschillende vakken deskundig te vullen met allerlei materialen die voor zo’n constructie in aanmerking komen: houtblokken in verschillende houtsoorten, allerlei dikten van riet en bamboe, leemvulsel voor de dikste bamboestengels, terracotta bloempotjes en dergelijke meer.

Er werd intensief geboord, gemetst en gepast door het enthousiaste team hotelbouwers, zodat de verschillende meccano-onderdelen van het bijen-

hotel mooi gevuld werden. De optimisten onder de aanwezigen zagen de eerste bijen al rondtoeren, op zoek naar een geschikt onderkomen voor de winter.

Het hotel zelf en de prachtige tuin is dan ook een juweeltje, minstens vijf sterren waardig! Zoals gezegd zijn alle eerste klas ruimtes in dit apart-hotel zuidoost georiënteerd, met een maximale mogelijkheid tot heerlijke zonneschijn. Naast éénpersoonkamertjes zijn er ook enkele grotere ruimten beschikbaar, zelfs vergaderlokalen voor de bijen die daaraan behoefte mochten hebben. Overal is bijen-wifi aanwezig, zodat communicatie geen probleem mag vormen. Zwembad en jacuzzi zijn vanzelfsprekend volledig afhankelijk van de weersomstandigheden. Reserveren in “Hotel Natuurpunt Land van Reyen” wordt dus sterk aanbevolen.

De eerste boekingen lopen reeds binnen. De inwonende bijen zullen vanaf dit voorjaar ook een beroep kunnen doen op allerlei lekkers in de onmiddellijke omgeving, want eind november werd ook het restaurant vakkundig afgewerkt met een bijenminnend “all you can eat” struiken-buffet. Eén en ander belooft alvast een drukte van belang, door iedereen gratis te volgen. Een bezoekje aan de vlinderweide zeker waard, achteraan feestzaal Lerenveld op het gelijknamige bedrijvenpark.

*Tekst: Paul
Foto's: Marita en Nick en Sam Goetmaekers*

Eenzame bijtjes?

Solitaire bijen – de naam zegt het zelf – leven liefst alleen, in een eigen nest maar sommige soorten ook wel in kolonies. Ze zijn niet altijd makkelijk herkenbaar, want er zijn veel andere gevleugelden die een zekere gelijkenis vertonen met onze vriendjes. Doorgaans steken deze bijen niet omdat hun angel niet sterk genoeg is.

Veertien procent huist in holle ruimten, de andere kruipen in de bodem of knagen hun nesten zelf uit. We helpen ze door een bijenhotel te bouwen met allerlei materialen zoals holle stengels van riet of bamboe – geen plastic! – maar wel met scherp afgesneden randen aan de ingang, zonder braam. Geboorde gaten in houtblokken zijn ook altijd welkom, maar let op de diameter en neem die zeker niet groter dan 10 mm. Dikke bamboe kan je opvullen met rietstengels. Leem vermengd met wat cement en zand is eveneens een gegeerde bouwstof. Ook verticaal opgestelde stengels doen het goed. Laat voor de rest je creativiteit maar de vrije loop.

Een hotel dient zoveel mogelijk zuid georiënteerd te zijn. En geen zorg: het hoeft niet elk jaar proper te worden gemaakt zoals een vogelnestkast. Veel soorten solitaire bijen decoreren immers hun nest zelf met allerlei materialen en houden het schoon.

En een laatste goede raad: zorg voor voedselbronnen in de directe omgeving: bloemen, planten, struiken... Onze bijtjes gaan graag "op restaurant".

Paddenoverzet in Lint

Na een geslaagde test vorig jaar start werkgroep Lint een georganiseerde overzetactie voor amfibieën langs het fietspad Xavier van Rooy ter hoogte van het bos van Marpingen. Tussen februari en april verwachten we meer dan 1000 padden, kikkers en salamanders die de trek aanvatten naar de amfibiepoelen in het speelbos en omgeving aan de overzijde van de spoorweg Kontich-Lier. Spijtig genoeg sneuvelen heel wat diertjes tijdens hun trek onder de banden van fietsers en brommers en ook door de luchtverplaatsing onder een trein.

Wil je graag 's avonds een handje toesteken en misschien iets meer leren over deze bijzondere dieren? Stuur dan een mailtje met je gegevens naar nick.schryvers@pandora.be
We houden je dan op de hoogte van de voorbereidingen en geven je een seintje zodra de overzetactie effectief start.

Meer info:

Nick Schryvers, werkgroep Lint, Natuurpunt Land van Reyen, 03 455 86 84
www.paddenoverzet.be

Foto's!

Zoals elk jaar konden we op de Dag van de Natuur in de Molenbeekvallei weer een beroep doen op de hulp van de catechesegroepen uit Hove en Boechout.

Van harte dank voor de gepresteerde arbeid. (BA)

'Voor hulp bij het beheer in de Molenbeekvallei konden we, zoals elk jaar, weer rekenen op de leerlingen van het Sint Gabriëlcollege in het kader van hun project zorg. Ze hielpen dit jaar bij afvoer van maaisel in het brongebied (JH)

'Op de Open Monumentendagen in de Molenbeekvallei telden we 60 geïnteresseerden. Naast de klassieke rondleiding in het natuurgebied met aandacht voor geschiedenis van de vroegere 'abdij' op de plaats waar nu het kastanjebos is, was er ook aandacht voor het mooie glasraam in de modernistische kapel van Don Bosco'. (BA)

'Wit Zand-oogje'?

In september ontdekte ik op een grasland in de Molenbeekvallei met enkele dagen tussentijd twee Bruine Zandoogjes met opvallend veel witte vlekken op de vleugels. Nergens in vlinderboeken of op het internet vond ik afbeeldingen van deze vlinder met zoveel wit. Na ruggespraak met Wouter Vanreusel van de Vlinderwerkgroep bleek het te gaan om partieel albinisme, een genetische afwijking. Nog beschreven bij vlinders, maar toch redelijk zeldzaam. Het feit dat er twee verschillende exemplaren met partieel albinisme op hetzelfde grasland voorkomen, betekent waarschijnlijk dat ze dezelfde ouders hebben. Zo zie je maar: voor wie goed observeert, is er altijd wel iets boeiends te vinden in de natuur.

*Tekst en foto's:
Bert Andries*

17de editie van de ANKONA-ontmoetingsdag

**Zaterdag 8 februari
2014 UA - Campus
Groenenborger,
Antwerpen**

ANTWERPSE KOEPEL VOOR NATUURSTUDIE

Deze dag is het uitgelezen moment om collega-natuurliefebbers te ontmoeten en nieuwtjes uit te wisselen. De 17de editie heeft plaats op zaterdag 8 februari 2014 op de UA-Campus Groenenborger (Groenenborgerlaan 171, 2020 Antwerpen) en start om 9u30. Reserveer deze datum alvast in je agenda! Net zoals vorige edities wordt deze editie samen georganiseerd met het departement Biologie van de Universiteit Antwerpen.

Thema: "Van het monitoren met e-DNA overgaan tot soortenbescherming"

Klassiek hebben in de voormiddag workshops plaats en in de namiddag worden de lezingen in plenum georganiseerd. Je kan in de voormiddag zelf je programma samenstellen door te 'zappen' van de ene parallelle sessie naar de andere. We maken ook deze keer weer gebruik van de 'bioruimte' (microscopiezaal) voor de praktische workshops. In de voormiddag is er een praktische workshop over 'Kijken naar de anatomie van bladeren' en in de namiddag eentje over 'Vleermuizen onderzoeken in de fortengordels'. Voor beide workshops is het aantal deelnemers beperkt tot 20. Tijdig inschrijven is de boodschap.

Het volledig programma kan u vinden op de ANKONA-website: www.ankona.be

Bijzonder aan te raden sessie:

- De Kalmthoutse Heide na de brand: onderzoek naar grondbroedende vogels door Annelies Jacobs, UA en Glenn Vermeersch, INBO. Annelies Jacobs is tevens lid van Natuurpunt Land van Reyen, en een zeer gewaardeerd redactielid van De Rietvink.

Hieronder nog een greep uit de onderwerpen:

- Behaag Natuurlijk 20/30: 20 jaar actie i.s.m. 30 gemeenten/milieuraden
- Natuurrestauratie op voormalige landbouwgronden via uitmijnen van fosfor: eerste resultaten in natuurgebieden 'Landschap de Liereman' en het 'Vrieselhof'
- 30 jaar roofvogel- en uilenonderzoek in de Zuiderkempen
- Vleermuizeninventarisatie (met behulp van batdetectors) in werkingsgebied van Natuurpunt Zuidrand
- Grutto-populatie in de Noorderkempen

Gedurende de dag kan je info- en boekenstands van diverse (natuur-)verenigingen bezoeken. Deelname is gratis, maar vooraf inschrijven is verplicht en kan t.e.m. 1 februari 2014. Inschrijven doe je bij voorkeur digitaal via de ANKONA-website: www.ankona.be (rubriek 'ontmoetingsdagen' en 'kalender')

Meer info: Peggy Beers (ma/di/don):
tel. 03 240 57 28, ankona@admin.provant.be

 **Universiteit
Antwerpen**

De brandweer in de Molenbeekvallei

Neen, het heeft niet gebrand in de Molenbeekvallei!

Brandweermannen moeten ook nog wat anders kunnen dan brandjes blussen. Omgewaaiide bomen verwijderen na een storm, bijvoorbeeld.

En daarvoor moet je met een kettingzaag kunnen omgaan. INVERDE organiseert cursussen kettingzaag hiervoor. En voor die cursus zijn bomen nodig. In de Molenbeekvallei moesten enkele populieren gerooid worden dus waren wij graag gastheer voor INVERDE en het brandweerkorps van Lier.

Ze mochten hun kunstjes oefenen op de gerooide populier. Stoeltjes uitzagen was één van hun eerste opdrachten. Zo zie je maar dat een natuurgebied nog meer maatschappelijk nut heeft naast natuurbehoud, waterveiligheid, passieve recreatie en zoveel meer.

*Tekst en foto's:
Bert Andries*

zondag 19 januari

Mortsel

Nieuwjaarsdrink en algemene ledenvergadering Natuurpunt kern Mortsel.

Programma:

Waarnemingen in Mortsel met prachtige beelden (Annelies Jacobs)
Terugblik in woord en beeld op 2013 in Klein-Zwitserland (Yves Joris)
Voorstelling vernieuwde bestuursploeg
Bestuursverkiezing (breng je lidkaart mee om te kunnen stemmen!)
Slottoespraak nieuwe voorzitter

Afspraak: 14 uur in de Hoeve Dieseghem,
Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.
Info Groene Winkel: Vera Sloomans,
Jan.vera@skynet.be

Zondag 26 januari

Vremde

Natuurpunt Land van Reyen nodigt iedereen uit voor een winterse landschapswandeling door de Molenbeekvallei. Een beetje anders dan onze traditionele gegidste wandelingen in het natuurgebied zelf. We maken een grotere tocht in en rond de vallei. Stevig doorstappen in hopelijk een mooi sneeuwlandschap onder een winterzonnetje. Onze gidsen leiden jullie graag door de prachtige open ruimten en het natuurschoon vlakbij het Vremde dorpscentrum. In primeur tonen we jullie onze gloednieuwe educatieve steiger aan een poel. Aan de kijkhut houden we even halt voor een opwarmertje zodat jullie onze nieuwe amfibieënpool aldaar kunnen bewonderen. Nog een primeur, dus! Zie ook blz. 8.
Stevig waterdicht schoeisel en warme kledij noodzakelijk. Traject niet geschikt voor kindervagens.

Afspraak: 10 uur. Duur: ongeveer 2 uur.
Samenkomst aan de kerk van Vremde,
Dorpsplaats. Vlot bereikbaar met bus 51.

Info: jef.haverals@skynet.be, 03 455 21 41

1 en 2 februari

Vogelweekend

In de winter kunnen de vogels wel wat extra voedsel gebruiken: zelfgemaakte vetbollen, lekkere nootjes of een geschildte appel zijn prima. Tel op 1 en 2 februari samen met Natuurpunt de meesjes, musjes, lijsters en andere vogels in je tuin en geef je resultaten online door. Er is vanaf dit jaar ook een speciale telling voor de scholen op 30 en 31 januari.

Info: www.vogelweekend.be

Zaterdag 8 februari

Lint

We gaan weer op "strooptocht", op zoek naar achteloos achtergelaten afval, helaas blijft dit nodig, aan het mooiste fietspad in onze gemeente. Afspraak om 10 uur langs het fietspad Lint-Lier, aan overweg Zevenhuizenstraat. Graag handschoenen meebrengen. Voor grippers, afvalzakken en sortering achteraf wordt gezorgd door Natuurpunt Lint.

Info: hans.baetens@gmail.com

Zaterdag 15 februari

Boechout

Algemene Ledenvergadering van afdeling Natuurpunt Land van Reyen. Jubileumeditie naar aanleiding van de 20ste verjaardag van onze afdeling. Enkel voor leden en hun gezin. Inschrijven verplicht, verzorgde receptie wordt voorzien. In de theater Vooruit in Boechout, om 19 uur. Zie ook blz. 6 en 7 voor het gevulde programma.

Info en inschrijven: Fred Vanhaverbeke,
fred.vanhaverbeke@telenet.be, 03 321 66 55

Zondag 16 februari*Mortsel*

Begeleide winterwandeling langs Koude Beekvallei, van Borsbeek tot aan Hoeve Dieseghem, Mortsel. Vertrek aan de hoeve om 12 uur, per bus trekken we naar Borsbeek.

Terugkeer naar de hoeve is voorzien om 16 uur. Tot 17 uur is er gelegenheid tot napraten. Voor niet-wandelaars is de cafetaria in de hoeve geopend. Er is koffie en gebak van 14 uur tot 17 uur. Iedereen welkom. Ook de Groene Winkel is open.

Zie ook blz. 8.

Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel

Info Groene Winkel: Vera Sloomans,

Jan.vera@skynet.be

Info wandeling: Inge Goossens, g.inge@scarlet.be

Zondag 23 februari*Lint-Lier*

Voorjaarswandeling met inventarisatie van de voorjaarsplanten in het Babbelkroonbos. Kom mee de prachtige en grote sneeuwklodjes-tapijten bewonderen, natuurlijk ook in het door Natuurpunt recent aangekocht perceel. Voorkennis is niet nodig, enkel interesse. Gids Johan Asselberghs vertelt er alles over en beantwoordt graag al je vragen. Zie ook blz. 9.

Afspraak: 14 uur aan ingang van het bos, Hooglachenen 71, Lier. Einde rond 17 uur.

Info: Mieke Van den Bergh,
miekevandenbergh@hotmail.com

Zondag 16 maart*Mortsel*

Opendeurdag Natuurpunt Land van Rey en Hoeve Diesegem. Het Natuurpunt-cafetaria is er geopend. Er is koffie en een gebakje van 14 uur tot 17 uur. Iedereen welkom. De groene winkel is open. Klein-Zwitserland kan je op eigen kracht en tempo ontdekken.

Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel

Info Groene Winkel: Vera Sloomans,

Jan.vera@skynet.be

Tweeling in de Molenbeekvallei.

Op 15 oktober werd in de Molenbeekvallei een Aubrac-tweeling geboren. Volgens de veehouder is dat eerder uitzonderlijk bij Aubrac-runderen. De Aubrac-runderen zijn de grote grazers die ons al een tiental jaar helpen bij het beheer van de graslanden in de Molenbeekvallei.

Dit jaar was er een kudde met elf koeien en een stier.

We waren blij verrast met 'onze' tweeling, temeer daar de kalfjes al van de eerste dag vrolijk mee huppelden met de kudde. Dit is goed nieuws want tweelingdrachten lopen bij runderen niet altijd goed af. Aangeboren afwijkingen en doodgeboorte komen frequent voor bij tweelingen. Niet zo bij onze stoere Aubracs. De kalfjes kwamen zonder menselijke hulp op de wereld. De Circle of Life, ook in de Molenbeekvallei.

Tijdens hun verblijf in ons natuurgebied waren de twee schatjes onafscheidelijk.

En dat leverde natuurlijk mooie plaatjes op!

Tekst en foto's: Bert Andries

Zondag 23 maart

Mortsel

Wandeling "Kennismaking met de vogels in Fort 4" met gediplomeerde gidsen van VMPA. Fernand Van Ginderen en Rudy Van Loock vertellen over de vogels die we waarnemen. Vergeet je verrekijker niet!

Vertrek om 10 uur aan de hoofdingang Fort 4, Krijgsbaan 212 in Mortsel, tegenover Light Gallery. Einde voorzien rond 12.30 uur.
Contact: Monique Carlier – 03 236 53 13 of 0476 94 06 82

Zaterdag 29 maart

Mortsel

Beheerdag op Klein-Zwitserland – ganse dag. Kom je mee helpen? Op de laatste zaterdagen van de maand, zijn er beheerdagen in Klein-Zwitserland van 10 tot 16.30 uur. Beheerdagen worden per e-mail aangekondigd door conservator Yves.

Afspraak: 10 uur aan Hoeve Dieseghem, Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel.
Info en aanmelden: Yves Joris, fa866819@skynet.be, 03 440 08 70.

natuurpunt
Land van Reyen

20
Jaar

1993-2013

 **Opendeurdagen
van Natuurpunt
Land van Reyen in
Hoeve Dieseghem
in Mortsel:**

Zondagen **19 januari, 16 februari,
16 maart, 6 april, 18 mei en 15
juni**, houdt onze afdeling opendeur
in de gezellige cafetaria van Hoeve
Dieseghem van 14 tot 17 uur.

Iedereen welkom!

Inspraakperiode voor het plan-MER:

Laat van je horen en kruip in je pen!!!

Het lot van je buurt, je milieu, je gezondheid EN onze natuur ligt in jullie handen!

Dan kan je je opmerkingen kwijt: Indien je vreest voor negatieve gevolgen, doe voorstellen naar de te onderzoeken milieu- en natuurhinder.

Van 15 januari tot 15 februari ligt de 'kennisgevingsnota' ter inzage op het gemeentehuis.

Vanaf 10 januari kan je onze suggesties vinden op www.landvanreyen.eu

Voor vragen en reacties, mail: red-de-berm.bis@landvanreyen.eu

In september 2010 besloot de Vlaamse regering tot het realiseren van het Masterplan 2020, een zeer ingrijpend mobiliteitsplan voor de regio Antwerpen. Nieuwe autowegen, tunnels, bruggen, trambanen, ... worden gekoppeld aan een derde Scheldeverbinding. Daarvan maakt de R11bis – een te graven tunnel van 8,5 km – deel uit. Bovendien wil men hieraan een tweede spoorontsluiting voor de haven koppelen.

Eénzijdig, en zonder vooraf kennis te nemen van de mogelijke gevolgen voor omwonenden, milieu en natuur werden wegenplannen uitgewerkt. Evenmin werd aangetoond of dit zeer kostelijke project op lange termijn een verkeersoplossend vermogen zal hebben. De Vlaamse regering begrijpt nog steeds niet dat nieuwe wegen en een goede leefomgeving vrijwel onverzoenbaar zijn. De plannenmakers zetten door. Je kan de plannen in detail gaan inkijken. In oktober vroegen we jullie, om in het kader van de plan-MER studie, te reageren en allerlei voorstellen te doen waarmee rekening moet worden gehouden.

Natuurpunt is ervan overtuigd dat Klein-Zwitserland een grote natuurwaarde heeft.

Daarom vragen wij:

- Om de biodiversiteit van Klein-Zwitserland in kaart te brengen als leef-, foerageer- en voortplantingsgebied van een uitgebreid aantal soorten planten en dieren. Natuurpunt wil haar inventarisatiegegevens ter beschikking stellen om bij te dragen tot dit onderzoek. Zo is Klein-Zwitserland de habitat voor een aantal rode lijstsoorten, o.m. hazelworm, heksenmelk, grasklokje en Spaanse vlag. Hieruit zal blijken dat Klein-Zwitserland en de Berm in de regio onvervangbaar is.
- Om de berm te onderzoeken als foerageergebied en als migratiestrook voor fauna en flora, zo o.m. voor de vleermuizen tussen hun zomer- en winterverblijfplaatsen.
- Om natuurbeleving en zachte recreatie in kaart te brengen. Dicht bij huis, niet enkel ver weg, want groen en natuur in de nabijheid van mensen, zorgt voor meer geluk, meer rust en een betere gezondheid.
- Om de voortzetting van het project 'Fortengordels rond Antwerpen' als gordel van groene bakens.

- Een inventaris van fauna en flora op Fort 4 in Mortsel en Fort 3 in Borsbeek en een studie om de invloed van de verbindingsweg Rv, op de ecologische verbindingroute voor trekvogels en andere fauna en flora, tussen deze twee forten in kaart te brengen.
- De Koude Beekvallei met Fortloop is een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen.
- De Koude Beekvallei is ook een belangrijk rustgebied voor trekvogels in lente en herfst. Ook hier vragen we een studie over de invloed van de verbindingsweg.

Onze online petitie loopt verder tot de dag dat er politieke knopen worden doorgehakt. Ter herinnering hierna onze stellingen. Met de ondertekening vragen wij:

- Het integrale behoud van ons natuurgebied Klein-Zwitserland. Dus geen afgraven van het natuurgebied voor de tunnel R11bis!
- Het behoud van de berm langs de Krijgsbaan en Vredebaan in Mortsel. Dus geen afgraven van de berm voor de tunnel R11bis!
- Het behoud van de open ruimte, het landschap en de natuur in de Koude Beekvallei. Dus geen verbindingsweg tussen de R11 en de N10 (Provinciesteenweg, Boechout) door de vallei en door het Sportlandschap Cantincrode!

Natuurpunt Land van Reyen en haar Mortselse kern voeren zowel online als op papier petitie inzake de R11bis-plannen.

ONDERTEKEN ONZE PETITIE ONLINE
www.landvanreyen.eu

Verbindingsweg of landschap Gasthuishoeven? Zal natuur en open ruimte opnieuw moeten wijken?

De gemeente Borsbeek en stad Mortsel willen dat de verbindingsweg snel gerealiseerd wordt. Ze bekomen dat de procedure losgekoppeld wordt van de R11bis-plannen. Maar Boechout maakt voorbehoud. En Natuurpunt Land van Reyen pleit voor het behoud van de 'groene vinger' aan de Gasthuishoeven en omgeving.

Het voorbije decenium werd in de gemeenten rondom Mortsel ijverig verkaveld en nieuwe woningen gebouwd. Bovendien werden grote KMO-zones gerealiseerd. De gevolgen laten zich makkelijk raden: de verkeersdruk met vooral vrachtovervoer van over de hele wereld, vooral tussen Lier en Antwerpen (N10) en naar de snelwegen, nam gradueel toe. De bevolking van de aangrenzende gemeenten ondergingen de overlast. Dus, in overeenstemming met het dogma van de ongebreidelde groei-economie, vinden sommigen dat het bijkomende verkeer extra ruimte moet krijgen.

In september 2010 wordt het al lang sluimerende idee van een verbindingsweg tussen de Krijgsbaan (R11) en de baan Antwerpen - Lier (N10) plots actueel. N.a.v. de discussies over Lage Wapper-saga (volksraadpleging 18 oktober 2009) koppelt de Vlaamse regering de verbindingsweg aan haar nieuwe plannen voor een R11bis (tunnel). Naar verluidt dient de weg er te komen om de verkeersoverlast op het centrum van Borsbeek en de verkeersas door Mortsel te verminderen. Deze weg zou echter door het open landschap van de Gasthuishoeven worden aangelegd. Dit is het open gebied in het verlengde van de luchthaven van Deurne, tussen Fort 3 en de spoorwegen, op het grondgebied van Mortsel, Borsbeek en Boechout.

In mei 2013 wordt op vraag van de gemeentebesturen Borsbeek en Mortsel de verbindingsweg (Rv) losgekoppeld van het planningsproces van de R11bis. Door de loskoppeling hopen zij de wettelijke procedures sneller te kunnen doorlopen en de weg vlugger te realiseren. De nieuwe planning: stedenbouwkundige vergunning in 2016 en uitvoering van de werken in 2017-2018. Echter, het gemeentebestuur van Boechout tekent sterk voorbehoud aan. Zij vreest dat door gebrek aan financiële middelen de verbindingsweg wel en R11bis niet zal worden gerealiseerd. Daarenboven maakt zij voorbehoud bij de verhoopte doelstelling dat deze nieuwe weg de overlast op de lokale wegen blijvende zal verminderen en de hinder van sluipverkeer zal wegnemen.

(brongebied Hove/Boechout) en Koude Beek Noord (Schijnvallei Borsbeek/Deurne). Deze schakel moet versterkt worden. Natuurpunt Land van Reyen wil dat de natuurwaarde van het Koude Beeklandschap opgewaarderd wordt. Daarom steunen we ten volle het project Landschapspark Zuidrand, met als doel de nog bestaande groene gebieden te bewaren, te versterken en beleefbaar te maken. Ook het provinciaal project Koude Beek (= groene ecologische verbinding) van de dienst Waterbeleid streeft dit na door natuurbeheer, met als doel het creëren van de nodige natuurverbinding en bijkomende habitat. Deze, voor

Vooruitziend of voortvarend? Zin of onzin?

Nog steeds komen overheden aandraven met oplossingen uit het verleden. Zij verwachten dat ze met nieuwe wegen, bruggen en tunnels het verkeersinfarct te lijf kunnen gaan. Kortom: meer ruimte en veel belastinggeld voor verkeer. Het wordt echter alsnog duidelijker; meer ruimte voor wegen geeft slechts kortstondige oplossingen. Het gekende aanzuigeffect maakt snel komaf met de gecreëerde extra ruimte. Goede artsen bestrijden de oorzaken van de ziekte, niet de gevolgen. De huidige verkeersproblemen los je niet langer op zonder de bron aan te pakken.

Het verleden leert ons dat nieuwe wegen in Vlaanderen op zijn minst drie negatieve gevolgen impliceren:

- Bijkomende inname van open ruimte door de weg zelf. Landbouw- en natuurgebied (biotop en habitat) en ruimte voor zachte recreatie verdwijnen.
- Bijkomende milieuhinder: lawaai, landschapsbezoedeling, teloorgang open ruimte en luchtverontreiniging, ... nemen toe.
- Op wat langere termijn biedt de ontsluiting van het gebied opportuniteiten voor verkavelaars en projectontwikkelaars. Het gebied wordt woonzone en/of ingepalmd door nieuwe KMO-zones.

Natuurwaarde en zachte recreatie

Groene verbindingen zorgen voor meer en fauna en flora. Ze versterken de biodiversiteit en leefbaarheid. De groene vinger op grondgebied Mortsel is de schakelverbinding tussen Koude Beekvallei Zuid

Mortsel, enig resterende open beekvallei aan de grens met Boechout is van kapitaal belang voor integraal waterbeheer waardoor overstromingen worden voorkomen.

Het openruimte gebied Gasthuishoeven is nog de enige plek waar men kan verademen. We willen het 'openruimte gebied' beleefbaar maken. Fietsen en wandelen in het groen bevordert de leefbaarheid. We werkten mee aan de verbinding met het wandelgebied van de Koude Beekvallei in Borsbeek. Dit werd gerealiseerd d.m.v. 'Wandellus Koude Beek'. De Fortengordel is een groene gordel die we willen versterken door groene verbindingen. Niet door een filegordel!

Deze groene verbinding tussen Fort 3 en Fort 4 is ook belangrijk voor trekvogels (zie ook blz. 33) en andere fauna en flora zoals hazen, vossen, enz.

Een andere aanpak is mogelijk.

Ja, zelfs noodzakelijk!

Toekomstvisie: Economische groei versus geluk en welzijn van mensen. (Cfr. boek *Econoshock van Geert Noels. Nieuwe visie van "groei" in 21ste eeuw.*)

Vele verkeersdeskundigen pleiten steeds vaker voor het onverwijd doorvoeren van verkeerbegeleidende ingrepen: rekeningrijden, toeritdosering, meer en beter openbaar vervoer, meer thuiswerk, minder bedrijfswagens, sturing van verkeersstromen, nieuwe bouwprojecten toetsen aan gevolgen voor de mobiliteit, last op bezit van wagen verschuiven naar het gebruik van

wagens, enz. Een veel lager prijskaartje samen met meer duurzame oplossingen, waar wacht men nog op??
(zie artikel Knack nr. 45, 6 - 12 november 2013 blz. 22-28)

Conclusie

Versnelling van het dossier doet ons vrezen, dat men kort na de realisatie zal moeten vaststellen dat de verhoopte doelstellingen illusies blijken. Dat eens te meer onze leefbaarheid wordt opgeofferd aan waan van groei en profijt. Dit is een kortzichtige visie.

Bij verkeersdeskundigen en delen van de bevolking groeit het inzicht dat nieuwe wegen geen oplossing meer bieden voor het toenemend verkeer en niet minder hinder tweeweg brengen. De oude aanpak werkt niet meer. Zal dit besef tijdig tot de politici doordringen en hen op betere gedachten brengen? Zal dit voortschrijdend inzicht hen tot inkeer brengen en tot beslissingen leiden met respect voor onze natuur, milieu en leefbare omgeving? En met respect voor de toekomstige generaties?

Natuurpunt Land van Reyen zal er alles aan doen wat binnen haar mogelijkheden ligt om te vermijden dat de verbindingsweg door de Koude Beekvallei en het landschap Gasthuishoeven er komt.

Nieuwe amfibiepoel in de Molenbeekvallei

Graven poel aan kijkhut

De Molenbeekvallei is weer een amfibiepoel rijker. Met de nodige vergunningen lieten we de poel vlakbij de kijkhut graven. Bedoeling is water- en weidevogels te lokken, zodat iedereen ze vanuit de kijkhut nog beter kan observeren. En uiteraard ook als voortplantingsplaats voor amfibieën en libellen.

Zoals jullie in vorige De Rietvink konden vernemen is de Molenbeekvallei met zijn vele poelen een waar paradijs geworden voor een grote diversiteit aan libellen. De poel werd zo aangelegd dat hij helemaal in het landschap past.

Voor het graafwerk konden we een beroep doen op de professionele ploeg van Natuurpunt uit Ekeren. Zij leverden schitterend werk.

Verder bouwden zij aan een andere poel ook een stevige educatieve steiger. Zo kunnen scholen of groepen die wat willen bijleren over het waterleven makkelijk en zonder de oevers te beschadigen waterstalen nemen of waterdiertjes vangen om te bestuderen (en nadien terug te zetten, natuurlijk).

De nieuwe poel en de steiger zijn nogmaals een flinke meerwaarde voor ons natuurgebied Molenbeekvallei. Geniet ervan!

Tekst en foto's: Bert Andries

Poel in aanbouw

Steiger in aanbouw

Afgewerkte steiger

Verrassende landschapswandeling met MiNaraad Boechout

Zondag 22 september wandelden een twintigtal gegadigden onder deskundige begeleiding van Griet Lambert langs de Koude Beek op de grens tussen Boechout en Mortsel. Deze wandeling werd georganiseerd op vraag van de MiNaraad Boechout.

Deze gemeente neemt deel aan het project Landschapspark Zuidrand. Het doel van dit project is de open groene ruimte bewaren, verbinden en beleefbaar maken. De Koude Beek kan gezien worden als “dra-ger” om mede deze doelstelling te realiseren. Eén van de eerste acties van Landschapspark Zuidrand was het bewegwijzeren en samenbrengen van wandellussen op de landschapskaart. De aanwezige kinderen en volwassenen kregen de kans om concreet en op het terrein de toestand van de wandellus en het leven rond de Koude Beek te observeren met het oog op eventuele mogelijkheden voor verdere inrichting in de toekomst.

De Koude Beek loopt van Hove tot in Deurne, waar ze uitmondt in het Schijn. Langs de gemeenten Hove, Boechout, Mortsel, Borsbeek, Wommelgem en Deurne vormt de Koude Beek op sommige plekken de grens; een integraal beheer van de Koude Beek en een ecologische inrichting kan tegemoetkomen aan het vormen van een groen lint en verbinding voor mens en dier, dat ten goede komt aan het algemeen welzijn van iedereen.

De wandeling vertrok aan de Sint-Jozefkerk te Mortsel. Na een kleine lus richting Boechout, ging het verder langs park Savelkoul, onder de spoorweg richting akkers, en Hoeve Ter Beke. Overal werden de reeds gerealiseerde, en nog te realiseren, plannen van de buurgemeenten toegelicht: Inrichting brongebied in Hove, RUP Molenveld-Koude Beek in Boechout, RUP Koude Beek en RUP Sportlandschap in Mortsel.

Aan de hoeve Ter Beke volgden we verder de pijltjes van het landschapspark richting Borsbeek. Op het grondgebied Borsbeek kan je de knooppunten van de wandellus in Borsbeek volgen, langs terreinen in eigendom van Kempens Landschap en langs de ecologische inrichting van de Koude Beek die de gemeente Borsbeek in samenwerking met de provincie een tiental jaar geleden realiseerden.

De wandeling dook dan het struikgewas van Fort 3 in, waar de Koude Beek even samenloopt met de

fortgracht en verder. In het lokaal van de vissersclub in het Fort werden de knapzakken geopend en de meegebrachte lunch smaakte nog nooit zo lekker!

Omdat de Koude Beek op verschillende plaatsen de grens vormt tussen de gemeenten is een gezamenlijke visie en aanpak belangrijk.

Aandachtspunten voor Boechout zijn:

- Mee zorgen voor een goede verbinding voor natuur en mens door ecotunnel(?) of een beveiligde oversteek(?) tussen Bessemstraat en park Savelkoul.
- Het afdwingen van ecologisch beheer van de rechteroever (op privaat terrein) van de beek tussen Liersesteenweg en spoorlijn richting Lier.
- In het landbouwgebied de open ruimte bewaren en dus geen nieuwe constructies toelaten in de beekvallei (serres, nieuwbouwwoning,...) en alleen streekeigen beplanting toelaten die past in het landschap of het landschappelijke karakter versterkt.
- Het structureel vrijhouden en maaien van het pad tussen de landbouwwoning en het waterzuiveringsstation langsheen het compensatiebos.
- De Japanse duizendknoop die daar welig tiert inperken. Mogelijks kan hiervoor een beheers-overeenkomst gemaakt worden tussen de landbouwer en de gemeente.
- Ook de plek waar de wandellussen in elkaar haken aan het Spokenhof, verdient een verkeersveilige oversteek voor de zwakke weggebruikers.

Deze pijnpunten zijn op de MiNaraad van oktober al overgemaakt aan de bevoegde schepen. Over veel punten bleef het schepencollege vaag, maar alvast het terug open maken van de voetweg aan het compensatiebos zou volgend jaar gerealiseerd worden. De Boechoutse MiNaraad en Natuurpunt volgen dit zeker kritisch op!

We houden jullie op de hoogte.

Tekst: Inge Goossens en Griet Lambert

Foto's: Kristin Bluekens

Kauwen kijken 8

Er zullen zeker een aantal lezers denken; waar haalt Jan het uit om aan één van die zwarte vogels een naam te willen geven, en dat alleen omdat ze eenpotig is! En dan nog Melanie!

Melanie; zo heette de meid van mijne nonkel pas-toor ook. En die twee 'stapten' allebei, - weliswaar op twee benen -, en waren ook altijd allebei in het zwart gekleed. Ik leerde ook wat Grieks lang geleden..., vandaar de oorsprong van die naam: melanos = zwart. Afgezien daarvan: Se non è vero, è bene trovato. Zelfs al is het niet waar, het is toch goed bedacht!

Vooral die ene poot, houdt me in de ban. Hoe kan die kauw nu stand houden in een bende van zowat twintig andere tweepotige stuks? En toch doet ze het met één poot!

In één van mijn eerste verslagen over de Capenberg-kauwen vertelde ik te vrezen dat ik die kauwen zou gaan domesticeren, in plaats van omgekeerd. Er bestaan veel verhalen van jonge kauwen die uit het nest vallen en zich nogal gemakkelijk gewennen aan mensen die dat jonge dier adopteren. Er waren zelfs mensen en vogels die met elkaar praatten, al heb ik dat zelf nooit meegemaakt. Nobelprijswinnaar Conrad Lorenz heeft dat gedrag als "imprint" benoemd: een jong dier dat zich hecht aan het eerste levend wezen dat voor hem zorgt. De jeugdfilm Kauwboy, die ik vorig jaar zag, bracht dit fenomeen mooi in beeld.

Winterse vogeltrek?

Het is nu bovendien winter... of wat is het nu eigenlijk? Het winter nu helemaal nog niet! Ik heb de indruk dat de kauwen het nu ook niet weten; aan hun gedrag is het zeker niet te zien, ze doen alsof het tijd wordt een nestplaats te claimen en laten dat ook duidelijk aan andere vogels merken: zo van "wij zijn hier nog en we zijn niet van zin nog eerst op wintersport te gaan."

De natuur is "van haar melk"

Inderdaad; de natuur is danig van slag. Vorige jaren kon ik vanuit mijn hoge observatiepost de najaarstrek goed volgen maar dit zit er nu niet in.

Zowat half september zag ik een vlucht zwaluwen die deden alsof ze pas van de luchthaven van Deurne vertrokken waren en nog een lange dag voor de boeg hadden, richting Zuid-Oost. Maar daarna stopte het: jaarlijkse trekkers uit het oosten, die gewoonlijk op de hoogspanningsleidingen een rustpauze inlassen, waren er dit jaar niet bij. De keren dat ik een kleine vlucht ganzen in mijn vizier kreeg op verkenning naar de voor hen nieuwe plas, (opvangbekken aan de toevoer naar het zuiveringsstation vlakbij), dat waren ganzen die ergens tussen Lier en Lint op een weide thuis zijn.

En dan nu, breaking news!

Maandag 2 december 2013, om 09.12 uur, tikte ik op mijn toetsenbord: er is "breaking news"! Ik ben laat opgestaan die ochtend en mijn huiselijk werk van de dag voordien was blijven liggen. Ik deponeerde de kruimeltjes van de croissants van zondag op de deksteen van het terras; en dat weten die dekselse kauwen maar al te goed. Ondertussen probeerde ik één van mijn PC's aan de praat te krijgen in mijn computerhoekje, waar ik stil zit en hen dus niet stoort. En ja! Daar is de zwarte bende van Capenberg weer en wie wipt er mee om haar deel op te eisen? MELANIE!

Meestal duurt dat "fourageren" niet lang, omdat het normaal gezien mijn gewoonte is om enkel oude broodkorsten en kaasrandjes te serveren. Het vraagt voor die vlucht kauwen maar een oogwenk om alles in één overval compleet weg te sleuren en dan ligt er niks meer. Maar deze keer; met de kruimeltjes van de croissants van "t Bieke" ging dat niet: die moesten ze één voor één oprapen en dan duurde dat wel wat langer. Dus kreeg ik een demonstratie te zien, van Melanie die haar "bedelgedrag" bij haar buur, nog maar eens overdeed.

Een wispelturige hoofdrolspeelster

Nu probeer ik al een hele tijd Melanie "in levende lijve" in beeld te krijgen, filmen dus, (zoals Joeri Cortens op tv.). Maar een algemene repetitie was niet aan de orde en ook moeilijk af te spreken met de wispelturige hoofdrolspeelster. Het zou een verrassingssessie moeten worden vooral voor Melanie J.

Donderdag 5 december werd het grondig voorbereid met de strategisch opgestelde filmcamera van Frederik en Rosette uit Lint, gericht op de voederplek op mijn terras, en dan maar wachten...

Op 7 december bekeken we het resultaat en bij een eerste poging om die opname op mijn laptop te lezen, lukte dat niet. Rosette en Frederik namen de apparatuur mee naar huis om dat eens deftig thuis over te doen, en nog geen twee uur later is het bewijs per e-mail op mijn "afgedankte" Apple ook te zien: Melanie in vol ornaat die over de deksteen van mijn terras hup-pelt, en danst en er snel met haar buit van door gaat! Prachtig!

Omdat de Rietvink helaas nog geen bewegende beelden kan doorgeven, kunnen jullie de best gelukte dansspasjes van kauw Melanie enkel zien op foto.

Een kort filmpje is ook op youtube te zien:

<http://www.youtube.com/watch?v=XStC0by9Bx0&feature=youtu.be>

Met veel dank aan Rosette en Frederik!

Tekst: Jan Lernout

Foto's en film: Rosette en Frederik Simons – De Roeck

Trektellingen op telpost 'De Zigeuner' tijdens het najaar van 2013.

Tussen 20 augustus en 22 november werd de inmiddels beruchte vogeltrektelpost 'De Zigeuner' weer geregeld bemand. Het was een najaar om van te snoepen!

Het eerste ornithologische hoogtepunt was een overtrekkende Ortolaan op 27 augustus. Een primeur voor de telpost! Een tweede primeur betrof een pleisterende juveniele Roodpootvalk op 28 augustus, waar in vorige De Rietvink reeds uitgebreid over gerapporteerd werd. Verder was augustus nog goed voor tien Wespandieven en 110 Ooievaars, waarvan 102 exemplaren op 26 augustus. Een Koekoek pleisterde enkele dagen rond de telpost.

September was dan weer goed voor 3 Grote Zilverreiger, 38 Ooievaars, 2 Rode Wouwen, 20 Bruine Kiekendieven, 3 Visarenden, 3 Duinpiepers, 2 Roodkeelpiepers en een tweede Ortolaan (op 12 september). Een dagrecord betrof 216 Gele Kwikstaarten op 6 september, terwijl 1708 Graspiepers en 8 Bruine Kiekendieven op 26 september erg mooie aantallen betrof voor beide soorten.

Oktober, traditioneel de maand met de hoogste aantallen, was erg amusant met 95.169 langstreckende vogels. Van specialere soorten werden 19 Grote Zilverreiger, 1 Ooievaar, 4 Blauwe Kiekendieven, 185 Sperwers, 474 Buizerds, 5 Smellekens, 1 Velduil, 154 Boomleeuweriken, 1 Grote Pieper, 1 Gekraagde Roodstaart, 2 Europese Kanaries, 7 Barmsijs, 230 Kruisbekken, 18 Appelvinken, 1 Ijsvors, 1 Geelgors en 1 Grauwe Gors gemeld. Dagrecords werden genoteerd van Buizerd (173 exemplaren op 24 oktober) en Rietgors (311 exemplaren op 25 oktober).

November, de klassieke uitbol-maand, leverde nog enkele verrassingen. Zo zagen we onder andere 3 Grote Zilverreigers, 33 Goudplevier, 1 Europese Kanarie, 21 Barmsijsen, 12 Appelvinken en 2 Geelgorzen. Van dagrecords hadden we 2.348 Kramsvogels op 8 november, en 14.115 Koperwieken op 9 november, het derde hoogste aantal ooit vastgesteld op alle telposten in België!!! Online zijn de totalen van dit najaar te bewonderen. Er werden 146.961 individuele vogels geteld in zo'n 560 manuren, wat is gelijk aan 70 volledige werkdagen!!

Je kan onze avonturen volgen via: www.trektellen.nl

en via: www.facebook.com/trektelpostdezigeuner

We bedanken alle vrijwilligers die mee kwamen helpen tellen!

En hopelijk tot volgend jaar!

Tekst: Stijn Baeten en Wout De Rouck

Apoptootje: Op www.waarnemingen.be werd op 2 december de tien miljoenste natuurwaarneming geregistreerd. Het ging om een melding van een Boomklever in Zonhoven.

PUBLICITEIT

Kris Verplaetse
PUBLICITEIT

Statiestraat 50
2547 Lint

03/288.95.28
0486/45.81.07

PUBLICITEIT

MACHINES & GEREEDSCHAPPEN - TUINMACHINEHANDEL

CEULEMANS B.V.B.A.

BOSHOEK 320 – 2530 BOECHOUT
TEL. 03-480 77 07 – FAX 03-488 38 03

Een sterk programma
voor elke dag van het jaar

STIHL®
ceulemansbvba@skynet.be

Zowat 543 deelnemers,
120 wandelaars méér
dan vorig jaar, namen
deel aan Boechout
Wandelt op een zonnige
11 november. Een groot
succes en recordeditie.
Proficiat aan alle mede-
werkers en deelnemers!

Foto: Frank Adriaensen

PUBLICITEIT

BEDDEN- EN MATRASSENBEDRIJF

Ruotwel

SLAAPCOMFORT OP MAAT

Antwerpsestraat 201-203-209 Mortsel
tel. 03/449.90.47

PUBLICITEIT

Kapsalon Dhali

Statiestraat 4 Lint - Tel: 03 455 88 77
Enkel op afspraak
 Biologische haarkleuringen:
 beter voor je haar en voor het milieu!

PUBLICITEIT

Kies voor (h)eerlijke handel!

Oxfam
Wereldwinkels

Boechout
 Dr.Theo Tutsstraat 32,
 2530 Boechout
 Open: woe,vrij,zat:
 10-18u, zon: 10-13u

Mortsel
 Edegemsestraat 103,
 2640 Mortsel
 Open: di,woe 14-18u
 do,vrij, za: 10-18u,
 zondag gesloten

IK BEN VERKOCHT

PUBLICITEIT

boomverzorging

Mensen hebben bomen nodig,
bomen hebben zorg nodig!

Jo Van Bouwel
Certified European
Treeworker-Tree Technician

Akkerstraat 93
2540 Hove
03 888 26 95
info@treexpert.be
www.treexpert.be

- vakkundig snoei- en velwerk
- boomcontroles en beheeradvies
- ecologisch boom- en groenbeheer
- bestrijding eikenprocessierups

PUBLICITEIT

KBC Bank & Verzekering

HEUVELSTRAAT 56,
2530 BOECHOUT
Tel. 03/460.31.00
www.kbc.be

KBC Bank & Verzekering

DORPSPLAATS 22-23,
2531 VREMDE
Tel. 03/460.19.80
www.kbc.be

KBC Verzekeringen

Keersmaekers nv

MOLENLEI 96,
2530 BOECHOUT
Tel. 03/455.01.00
www.kbc.be

we hebben het voor u

Bestuur Natuurpunt Land van Reyen

Bert Andries - Voorzitter Aankoopverantwoordelijke Milieuraad Boechout / Ledenadministratie / Penningmeester Molenbeekvallei	Boomkensstraat 20	2531 Vremde	03 455 82 89 bert.andries@landvanreyen.eu
Jos Stessens - Ondervoorzitter Milieuraad Boechout Contactpersoon Bessemcomité	Fruithoflaan 20	2530 Boechout	03 455 51 19
Ria Van Peer - Secretaris Milieuraad & GECORO Mortsel	Nieuwelei 33b	2640 Mortsel	03 455 87 33 ria.vp@skynet.be
Fred Vanhaverbeke - Penningmeester	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 fred.vanhaverbeke@telenet.be
Frank Adriaensen - Beleidsverantwoordelijke GECORO Boechout	Boshoeke 234	2530 Boechout	03 454 03 30 frank.adriaensen@ua.ac.be
Jef Haverals Conservator Molenbeekvallei	Rozenlaan 2	2531 Vremde	03 455 21 81 jef.haverals@skynet.be
Dirk Verstraeten Webmaster	Deurnestraat 263	2640 Mortsel	03 440 65 40 dirk.verstraeten1@telenet.be
Griet Lambert Voorzitter kern Mortsel Milieuraad & GECORO Mortsel	Steenakker 70	2640 Mortsel	03 449 51 57 griet.lambert@skynet.be
Yves Joris Conservator Klein-Zwitserland Milieuraad Mortsel / Paddenstoelenwerkgroep Mycoflora / Verantwoordelijke Educatie	Oosterveldlaan 263	2640 Mortsel	03 440 08 70 fa866819@skynet.be
Raymond Boudewijns Mede-voorzitter kern Mortsel GECORO Mortsel	A. Segerslei 15	2640 Mortsel	03 448 43 15 helray@scarlet.be
Dirk Raekelboom Allrounder	Galgeveld 59	2500 Lier	03 454 33 94 0473 53 77 81 ritselsan@hotmail.com
Wouter Bervoets Eindredactie website Verantwoordelijke Oranje.tijpe	Oudemansstraat 24/1	2000 Antwerpen	0474 46 46 61 wouterbervoets@hotmail.com
Mieke Van der Bergh Conservator Babbelkroonbos	Statiestraat 26	2547 Lint	miekevandenbergh@hotmail.com
Marita Van der Gucht Hoofredactie Rietvink	Kriekhof 30	2547 Lint	03 455 86 84 marita.vandergucht@telenet.be

Medewerkers

Marcel Van Waerebeke Ereconservator Molenbeekvallei	Grauwe Steenstraat 7 bus 1	3582 Koersel	marcel.vanwaerebeke@ine.vlaanderen.be
Luc Sels Co-conservator Molenbeekvallei	Milliegemweg 6	2531 Vremde	03 455 29 16 maluc@skynet.be
Marc Broeckx Secretaris Molenbeekvallei	P.R. De Vosstraat 38	2640 Mortsel	03 354 04 62 broeckxmarc@skynet.be
Vera Sloomans Penningmeester kern Mortsel	Boechoutselei 56	2540 Hove	jan.vera@skynet.be
Paul Van Deuren Redactie Rietvink Lint	Heidelaan 3	2547 Lint	03 289 09 32 0499 11 62 43 paul.van.deuren@telenet.be
Inge Goossens Redactie Rietvink Mortsel	Bremveldlaan 23	2640 Mortsel	03 454 47 66 g.inge@scarlet.be
Jan Lernout Redactie Rietvink Boechout	Borsbeeksesteenweg 45 flat 304	2530 Boechout	03 288 65 58 lernout@pandora.be
Christine Weynen Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	Koeisteerthofdreef 97 Dieseghem	2640 Mortsel	christine-weynen@telenet.be
Lut Van Reyn Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	K. Cardijnlaan 2 Dieseghem	2640 Mortsel	lutgarde.van.reyn@telenet.be
Marlies Van Waerebeke Groene Winkel	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 marlies.van.waerebeke@telenet.be
Glijn Van Driessche Fotograaf Natuurpunt Land van Reyen	Lieven Gevaertstraat 68	2640 Mortsel	03 295 50 31 mars2@pandora.be

De Rietvink is het driemaandelijkse tijdschrift van Natuurpunt Land van Reyen. Het werkingsgebied omvat Boechout - Vremde, Lint en Mortsel.

Verantwoordelijke uitgever
Bert Andries

Redactie

Bert Andries, Inge Goossens,
Paul Van Deuren, Marita Van der Gucht,
Glijn Van Driessche, Jan Lernout,
An Casteels, Annelies Jacobs,
Jelena Verschueren

Opmaak en druk
Drukkerscollectief De Wrikker cvba
www.dewrikker.be

Redactieadres & ledenadministratie

Bert Andries
Boomkensisstraat 20, 2531 Vremde
03 455 82 89
bert.andries@landvanreyen.eu

www.landvanreyen.eu

**Wil je als abonnee liever deze Rietvink
digitaal (PDF in kleur) ontvangen?
Stuur dan een berichtje naar:**

natuurpunt@landvanreyen.eu

*Het overnemen van artikels en foto's
kan enkel mits toestemming van de
uitgever en mits bronvermelding.*

TE HUUR in alle seizoenen

Zonnige vakantiewoning in de heuvels van Z.W.-Frankrijk (dpt. Gers, tussen Bordeaux en Toulouse), voor max. 6 personen.

Het huis ligt in een klein gehucht, tussen de zonnebloemenvelden en de wijngaarden, op enkele km. van aantrekkelijke stadjes als Eauze en Condom en niet ver van Auch, Agen, Biarritz, Pau, Lourdes en de Pyreneeën.

Het is een ideaal vakantieverblijf voor natuurliefhebbers (buiszards, reeën!), wandelaars, fietsers, rustzoekers en fijnproevers.

Alle info, foto's en filmpje op
www.creaweb.be/vakantiehuis
of tel. 03 455 13 11 bij Paul Jacobs

DE TUINMAN

DE TUINMAN-TUINAANNEMINGEN BVBA

aanleg & onderhoud
bestratingen
afsluitingen
tuinontwerp
groendaken

Uitbreidingsstraat 6c 2547 Lint

03 454 15 94

0477 40 63 16

info@detuinman.info • www.detuinman.info